

Middelburg, 24 november 2025

Geacht college,

Ook dit jaar heeft de Adviescommissie Subsidies Kunst en Cultuur de subsidieaanvragen van Middelburgse culturele organisaties voor het aankomende jaar beoordeeld op artistiek-inhoudelijke kwaliteit, conform de criteria 'Oorspronkelijkheid', 'Vakmanschap' en 'Zeggingskracht', zoals aangegeven in de 'Nadere Regels Subsidie Kunst en Cultuur gemeente Middelburg 2023 -2026' en het 'Reglement Adviescommissie Subsidies Kunst en Cultuur 2024'.

Bijgaand treft u onze beoordelingen voor 2026 m.b.t. (in alfabetische volgorde): 1. CBK Zeeland (project Façade 2027); 2. Cinema Middelburg; 3. Cultuurpunt Walcheren; 4. Historische Scheepswerf C.A. Meerman; 5. Kamermuziek Zeeland; 6. Koninklijke Oratorium Vereniging Middelburg; 7. Middelburgs Theater; 8. De Oostkerk; 9. Oudheidkundig Museum Arnhemuiden; 10. Samenwerkingsverband Muziekkorpsen Middelburg; 11. Theaterproductiehuis Zeeland; 12. Vleeshal; 13. ZB| Bibliotheek van Zeeland; 14. Zeeuwse Concertzaal; 15. Zeeuws Museum.

Daarnaast is ons dit jaar ambtelijk een drietal dossiers voorgelegd van culturele organisaties die geen subsidie ontvangen in het kader van de 'Nadere Regels Subsidie Kunst en Cultuur gemeente Middelburg 2023 -2026', maar wel financiële ondersteuning van de gemeente Middelburg voor 2026 aanvragen. Het betreft: A. Muziekschool Zeeland; B. Schouwburg Middelburg; C Poppodium De Spot. Wij hebben deze dossiers bekeken vanuit 'de bril' van de artistiek-inhoudelijke kwaliteit uit de 'Nadere Regels Subsidie Kunst en Cultuur gemeente Middelburg 2023 -2026' en hebben onze bevindingen in aparte documenten weergegeven. Ook die treft u bijgaand aan.

In februari van dit jaar heeft onze commissie op ambtelijk niveau een evaluatiegesprek gehad met de gemeente over ons eerste beoordelingsjaar, 2024. Op 29 juli gingen wij van start met de eerste aanvragen voor 2026. Daarna volgden nog overleggen op 11 september, 16 oktober en 13 november. Om persoonlijke redenen heeft een van onze leden de commissie begin september verlaten. In goed ambtelijk overleg is besloten tussentijds geen nieuwe leden voor de adviescommissie te werven en is het werk verder door ondergetekenden uitgevoerd. Op 13 november hebben wij onze algemene bevindingen over de beoordelingen van dit jaar gedeeld in een gesprek met wethouder Carla Doorn.

Deze zijn, op hoofdlijn:

- De 'Nadere Regels Subsidie Kunst en Cultuur gemeente Middelburg 2023 -2026' vallen nog terug op de Cultuurvisie 'Op kunst en cultuur kun je bouwen', vastgesteld op 18 december 2017. Er zijn sindsdien al weer vele ontwikkelingen in het cultuurveld geweest, waardoor de subsidieregels en de artistiek-inhoudelijke criteria wat gedateerd zijn.
- Veel culturele organisaties dienen geen concreet Activiteitenplan voor een nieuw jaar in. Het prestatieaanbod voor een nieuw jaar bevat veelal herhalingen van teksten uit beleidsplannen. Zeker op het criterium 'Zeggingskracht' zouden de documenten meer SMART mogen.
- De meeste culturele organisaties geven in hun aanvraag aan te streven naar samenwerking, maar wij zien weinig concrete uitwerking hiervan. Vrijwel alle aanvragen zijn op zichzelf staand.
- Meerdere culturele organisaties ontvangen naast subsidie van de gemeente ook subsidie van de Provincie Zeeland en Vleeshal en Zeeuws Museum ontvangen ook rijkssubsidie. Het lijkt ons goed als er, zeker tussen provincie en gemeente, meer afstemming komt over subsidievoorwaarden.
- Onze commissie is aangesteld voor twee jaar. Dat betekent dat de commissie opnieuw aangesteld moet worden. Wij pleiten voor een iets uitgebreidere commissie, met ook voldoende spreiding over de verschillende 'disciplines' binnen het Middelburgse cultuurveld.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn uiteraard altijd bereid tot nadere toelichting.

Met vriendelijk groet,

Leo Adriaanse en Leen van Duivendijk

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, CBK Zeeland, t.b.v. project Façade 2027

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Vooraf

De adviescommissie constateert dat deze aanvraag geen budgetsubsidie voor de organisatie betreft, zoals alle overige voorgelegde aanvragen, maar een aanvraag voor een projectsubsidie.

Om die reden heeft de commissie niet (opnieuw) een beoordeling gegeven op de criteria 'Oorspronkelijkheid' en 'Vakmanschap'. Zie voor de beoordeling/waardering daarvan de beoordeling van afgelopen jaar. De adviescommissie heeft alleen gekeken naar: 1. Zeggingskracht; 2. Wat CBK Zeeland heeft gedaan met de door de commissie genoemde aandachtspunten bij de aanvraag voor 2025.

CBK vraagt subsidie aan voor het project 'Façade 2027 - Vrijwaring van gebrek'.

Zeggingskracht: 8

De adviescommissie legde CBK Zeeland in de beoordeling over de aanvraag voor 2025 twee vragen/aandachtspunten voor. Er van uitgaande dat de gemeente heeft voorgelegd aan CBK Zeeland om daar op in te gaan bij de aanvraag voor 2026, hebben wij in deze aanvraag het antwoord hierop gezocht. De vragen/aandachtspunten waren:

- CBK geeft aan inwoners te gaan betrekken bij de geplande manifestatie om een evenement te creëren dat resoneert met de lokale cultuur en behoeften. Het wordt niet duidelijk hoe het CBK in deze te werk wil gaan. Worden Middelburgers die te maken hebben met gebrek bijvoorbeeld betrokken in de voorbereidingen?
- Het CBK geeft in de subsidieaanvraag aan dat zij gelden nodig hebben voor 'onderzoek'. Wat zij willen onderzoeken en hoe is niet duidelijk.

CBK Zeeland gaat in het 'Jaarplan 2026' hier duidelijk op in. Er zijn 10 Façade Tafels belegd, waaraan zo'n 100 mensen (inwoners, organisaties, studenten en Zeeuwse kunstenaars) hebben deelgenomen. Tijdens deze bijeenkomsten onderzochten zij gezamenlijk via de methode van design thinking wat 'gebrek' in hun eigen leefwereld betekende en hoe dit zich manifesteert in de stad. De Tafels hebben geleid tot waardevolle gesprekken, nieuwe inzichten en betrokkenheid. De ervaringen laten zien dat een participatieve aanpak niet alleen bijdraagt aan idee-ontwikkeling, inhoudelijke kwaliteit en draagvlak, maar ook de verbinding tussen de betrokken partijen versterkt. Veel deelnemers gaven aan actief betrokken te willen blijven bij zowel het proces als de uiteindelijke manifestatie.

De commissie heeft waardering voor de terugkoppeling van CBK Zeeland op deze vragen. Het onderzoekjaar 2025 gaat ten einde lopen en 2026 wordt het realisatiejaar. Daar zullen de deelnemers van de Façade Tafels, die dit hebben aangegeven, bij betrokken worden. Ook komen er nog meer Façade Tafels (waaronder een speciale editie tijdens de Four Freedoms Awards).

Façade heeft als doel kunst toegankelijk te maken voor alle inwoners van Middelburg en Zeeland, ongeacht achtergrond of situatie. Nu zijn de 100 deelnemers aan de Tafels nog niet "alle inwoners van Middelburg", maar duidelijk is dat CBK Zeeland op participatieve wijze onderzoekt hoe het draagvlak zo breed mogelijk kan worden.

Grote vraag is wel (en deze wordt helaas niet beantwoord in de subsidieaanvraag) of en hoe alle opbrengst van de Tafels uiteindelijk wordt gedeeld met de kunstenaars van Façade en hoe dit terug te vinden zal zijn in de kunstwerken. Kortom: hoe leidt dit tot participatieve kunst.

Uit de subsidieaanvraag van Vleeshal blijkt de adviescommissie dat er van activiteiten op het gebied van kunst in de openbare ruimte, eerder ondergebracht bij de Stichting Beeldende Kunst Middelburg (de statutaire organisatie van Vleeshal), niet veel sprake meer is. Façade 2027 biedt een mooie gelegenheid om, in samenspraak met CBK Zeeland, dit element (weer) op te pakken. De projecten van CBK Zeeland

zouden aanleiding kunnen bieden om eens in de 4 jaar een kunstwerk voor de openbare ruimte van Middelburg te verwerven.

Wel vraagt de commissie zich af waarom CBK Zeeland uit de 15 voor Façade 2027 uit te nodigen (inter)nationale kunstenaars maar 2 (officieel “minimaal 2”) uit Zeeland uitgenodigd worden.

Beoordeling

Positief.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Cinema Middelburg - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Oorspronkelijkheid: 8

Cinema Middelburg is een uniek filmhuis waar kwaliteitsfilms vertoond worden, anders dan die in het commerciële circuit. Van de gemeente Middelburg hebben we begrepen dat Cinema Middelburg ons eerdere advies met daarin vragen en aandachtspunten - heeft ontvangen. Jammer genoeg lezen we daar in deze aanvraag niets van terug. Er wordt aan de Cinema gevraagd om een toelichting te geven op de activiteiten voor het desbetreffende subsidiejaar. De commissie leest nu alleen de omschrijving van de organisatie. Ondanks de toename van de bezoekers lezen we in het verslag dezelfde publieksreacties. Van een professionele organisatie mag je meer verwachten.

Daarom, in aanvulling op ons advies van vorig jaar, nog enkele vragen:

- Wat is er van de beoogde samenwerkingsverbanden terecht gekomen?
- Zijn daar evaluaties van?
- Welke organisaties zijn dit?
- Hoe worden de culturele codes (vb. Code Diversiteit en Inclusie) toegepast?
- Educatieve films voor scholen: welke scholen?

Graag voor 2027 echt een Activiteitenplan op dat jaar gericht.

Vakmanschap: 8

Cinema Middelburg is ontmoetingsplaats voor film liefhebbers, filmprofessionals en vrijwilligers. De Grote Zaal en de Club Zaal zijn te huur. Er worden 24/7 films aangeboden via platform Picl. Cinema Middelburg heeft zich geëngageerd aan het Europese filmnetwerk Europa Cinemas, aan het landelijke Cineville. En is lid van en erkend door de nationale bioscoopbond NVBF.

Zeggingskracht: 9

Er is sprake van bezoekersgroei. Samenwerking met regionale culturele en maatschappelijke organisaties, (educatieve) schoolvoorstellingen en filmcolleges voor volwassenen. Cinema Middelburg biedt diverse tarieven: jongeren, studenten krijgen korting. Voor minima zijn er speciale budgetavonden op maandag- en woensdag.

Beoordeling

Positief, maar we adviseren Cinema Middelburg volgende keer meer een Activiteitenplan, gericht op het komende jaar, in te dienen. Met daarbij een jaarverslag van voorgaand jaar.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Cultuurland Walcheren - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Algemeen

De commissie is van mening dat Cultuurland Walcheren een unieke plek inneemt binnen het cultuurland in Middelburg. We zien bij deze organisatie wel meer ontwikkeling aan de maatschappelijke kant en minder aan de culturele kant. Hier en daar worden concrete data gemist t.a.v. duurzaamheid en samenwerkingen. Cultuurland Walcheren heeft een jaar van reorganisatie (ontvlechting Cultuurlandkwadraat) en ook wel herbezinning achter de rug, maar richt zich duidelijk weer ten volle op het werkveld.

Oorspronkelijkheid 9

In de documenten die we nu hebben ontvangen (Jaarverslag 2024, Beleidsplan 2025-2028 en Werkplan 2026) is goed zichtbaar dat de organisatie weer op volle kracht vaart en een duidelijke koers voor ogen heeft. Met de positieve insteek, zoals weergegeven in de algemene bevindingen, stellen we vast dat in het Werkplan 2026 de meest oorspronkelijke kant van Cultuurland Walcheren, de Cultuureducatie, het sterkst ontwikkeld is. Tegelijk is wel waarneembaar dat het niet alleen om de binnenschoolse cultuureducatie gaat, maar een flink aantal activiteiten ook buitenschools zijn. Cultuurparticipatie heeft met het Pennywafelhuis in Middelburg en Buurtbrouwsels in Vlissingen een solide basis. We missen signalen vanuit de organisatie of men ook in andere wijken van Middelburg actief wil zijn. In het jaarverslag wordt vermeld dat er een afnemende belangstelling voor erfgoededucatie is. En wij zien in de 'activiteitenplannen' van Middelburgse instellingen als Museum Arnemuiden en Werf Meerman dat de educatie zich daar bepaald niet ontwikkelt. Als Cultuurland netwerkorganisatie in Middelburg wil zijn, ligt hier een vraag waar de gemeente en Cultuurland zich over kunnen buigen.

Vakmanschap 8

Cultuurland Walcheren is er in geslaagd vakmatig een stevige positie in de werkgebieden Cultuureducatie en Cultuurparticipatie op te bouwen en ook andere culturele partners bij het werk te betrekken. In het werkveld Cultuurversterking is het vakmanschap nog niet zo manifest aanwezig.

Zeggingskracht 8

We zien dat de zeggingskracht van Cultuurland Walcheren groot is in de Cultuureducatie. Er is vrijwel volledige dekking over het onderwijs op Walcheren, althans voor wat betreft basis en voortgezet onderwijs. Het Middelbaar Beroeps Onderwijs blijft nog achter. De zeggingskracht in de Kinderopvang neemt toe. Op het gebied van Cultuurparticipatie is in Middelburg het genoemde project, Pennywafelhuis, op zichzelf van grote betekenis. Maar Middelburg is groter dan Dauwendaele. De verkregen subsidie in het kader van de Nationale Pilot Amateurkunstondersteuning voor een Cultuurhub Walcheren ontbreekt in het plan. Wat gebeurt er met die landelijke subsidie?

Tot slot: we missen van de gemeente Middelburg de reflectie op het advies van de commissie, afgelopen jaar, om in gesprek te gaan met Cultuurland Walcheren over bijvoorbeeld het stimuleren van meer samenwerking (= actieve regie / netwerkfunctie i.h.k.v. Cultuurversterking).

Beoordeling

Positief

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Historische Scheepswerf C.A. Meerman - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Oorspronkelijkheid: 8

Scheepswerf C.A. Meerman behoort tot het unieke industrieel erfgoed van Zeeland en is zeldzaam in zijn soort. Van de gemeente Middelburg hebben we begrepen dat de Scheepswerf ons advies van afgelopen jaar - met daarin vragen en adviezen- heeft ontvangen. Jammer genoeg zien we dat niet terug in deze aanvraag, die grotendeels overlapt met de aanvraag van vorig jaar. Evenmin lezen wij iets over de toekomstgerichte plannen. De commissie verzoekt het bestuur van de Scheepswerf deze vragen nog eens ter hand te nemen en beantwoording bij de aanvraag voor 2027 te verwerken. Aanvullend nog de volgende vragen:

- Is er gericht aanbod voor het basisonderwijs. De commissie leest over de te ontwikkelen kinderactiviteiten in samenwerking met Stichting Behoud Hoogaars (2026), maar het blijft onduidelijk wat de rol van de Scheepswerf gaat zijn en waar de gelden precies voor ingezet zullen worden.
- Heeft de Scheepswerf contacten met het middelbaar en hoger (beroeps)onderwijs? Het Technasium in Goes? ROC Scalda? Hogere Zeevaartschool?
- Is er (structureel) overleg met Cultuurpunt Walcheren voor versterking van het eigen educatief aanbod?

Indien het voor het bestuur van de Scheepswerf lastig is om de artistiek-inhoudelijk criteria van de subsidieregels van de gemeente Middelburg te verwerken in een Activiteitenplan voor een volgend jaar, is wellicht bredere ondersteuning hiervoor aan te vragen bij Cultuurpunt Walcheren. Deze heeft hiervoor een Cultuurloket ingericht. Ook het Zeeuws Museum geeft aan “binnen de context van de Vereniging Zeeuwse Musea en het Platform Erfgoedorganisaties, kennis en ervaring te delen en een actieve rol bij deskundigheidsbevordering en professionalisering te vervullen, in aanvulling op en afstemming met Erfgoed Zeeland.”

Vakmanschap: 8

Geen bijzonderheden. Wel mist de commissie toekomstgerichte plannen van de Scheepswerf op dit gebied. En tevens initiatieven voor deskundigheidsbevordering voor (toekomstige) vrijwilligers.

Zeggingskracht: 7

De Scheepswerf registreerde een toename van bezoekers sinds 2023.

De Scheepswerf meldt dat de samenwerking met Museum Arnemuiden “nauw” is, maar er is desalniettemin gekozen om te stoppen met de combikaart. Dit lijkt wat tegenstrijdig en een adequate toelichting op de beslissing ontbreekt. De geldigheid van de combikaart verruimen naar 1 jaar lijkt ons een betere optie dan de kaart nu al weer af te schaffen.

Beoordeling

Alles overziende adviseert de commissie **positief**. De commissie benadrukt dat zij vindt dat de Scheepswerf een bijzonder plaats inneemt binnen het cultureel aanbod van Middelburg en het belang van de werf als cultureel erfgoed niet ter discussie staat. Maar tegelijk stelt de commissie vast dat de Scheepswerf de eigen zeggingskracht te weinig inzichtelijk maakt, zeker daar waar het gaat om de rol die Historische Scheepswerf C.A. Meerman naar het onderwijs kan vervullen.

Tot slot adviseren wij de gemeente ook te kijken naar de inkomstenkant op de begroting van de Scheepswerf. Europese subsidie van € 2.500,00? Inkomsten van particulieren die hun historische boot laten opknappen?

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst en Cultuur, Kamermuziek Zeeland - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Oorspronkelijkheid: 8

Stichting Kamermuziek Zeeland (SKZ) is in 1990 ontstaan met als doel het organiseren van kamermuziekevenementen in Zeeland. Bij de oprichting was een van de wensen van de initiatiefnemers om jaarlijks in Middelburg een internationaal muziekfestival te organiseren. Enkele jaren geleden is de organisatie overgestapt op het Festival Zeeland Klassiek dat in de zomer kamermuziek op tal van bijzondere (erfgoed)locaties in de provincie brengt. Daarnaast is er de concertreeks De Serie. De concerten zijn van hoge kwaliteit.

SKZ heeft een zeer ambitieus Activiteitenplan voor 2026 opgesteld met wederom een Festival en een Serie, waarbij meer locaties worden aangedaan. Daarnaast ook

- Publieksactiviteiten met maatschappelijke impact: ontmoetingen, lezingen, participatieve formats;
- Intensieve samenwerking met bibliotheken, musea, welzijnsorganisaties, amateurkunstinstituten;
- Versterking van publieksstrategie: storytelling, jongerenbetrokkenheid, community-building;
- Uitbreiding van het educatieprogramma met amateurkunst, inclusiviteit en talentontwikkeling.

Het publieksbereik moet worden uitgebreid naar 3.000 bezoekers in 2028.

Als een van de onderbouwingen van (de noodzaak van) deze ambities wordt het in 2025 wegvallen van twee grote collega platforms. Welke dat zijn wordt niet genoemd en is de commissie niet bekend. Vraag hierbij is of SKZ met deze Zeeland brede ambities niet teveel naar zich toetrekt en of één en ander binnen Middelburg (wellicht breder Zeeland) goed is afgestemd. Concreet voor Middelburg zijn er 10 concerten geprogrammeerd.

Vakmanschap: 8

SKZ is in bestuurlijke zin een vrijwilligersorganisatie, maar heeft sinds de oprichting de artistieke verantwoordelijkheid in handen van vakmensen gegeven. De huidige artistieke leider heeft, evenals haar voorgangers, een groot netwerk in de kamermuziek binnen en buiten Nederland en weet veel goede musici aan de activiteiten van de stichting te verbinden. Het Activiteitenplan geeft aan dat er aan talentontwikkeling wordt gedaan. Het is de commissie echter niet duidelijk op welke manier.

Zeggingskracht: 7

Hoewel het Activiteitenplan 2026 spreekt over "5 jaar educatie" wordt daar geen verdere informatie over gegeven. Vraag daarbij is waarin dit zich onderscheidt van het werk van Muziekpodium Zeeland (St. Jacobskerk), Grote Kerk Veere of Muziekschool Zeeland, organisaties die in de afgelopen jaren via het aanbod van Cultuurpunt Walcheren in het onderwijs actief waren. Hoewel SKZ schrijft de cultuureducatie af te stemmen "met een provinciale instelling als KEW" is er in het schoolaanbod 2025-2026 van Cultuurpunt Walcheren niets over opgenomen. Het onderwijs benaderen buiten de daarvoor opgebouwde infrastructuur acht de commissie niet wenselijk.

De samenwerking met galeries maakt de commissie nieuwsgierig. Het plan is ronkend, maar weinig concreet. Er worden teaser concerten genoemd, maar niet verder toegelicht. Waar vinden die precies plaats en hoe frequent? We missen een reflectie op de Code Diversiteit & Inclusie.

Beoordeling

Gematigd positief. Stichting Kamermuziek Zeeland heeft in het Activiteitenplan 2026 stevige ambities beschreven, die sterk op Zeeland breed niveau liggen. Ingezoomd op de bijdrage van SKZ in het Middelburgse cultuurland is niet duidelijk of deze ambities goed zijn afgestemd, antwoord zijn op vraag vanuit (amateur) cultuurland, onderwijs e/o maatschappelijke organisaties en dus wat al deze ambities concreet voor Middelburg gaan betekenen. Hoewel de aanvraag voor subsidie van de gemeente voor 2026 niet veel hoger ligt dan 2025, zijn de ambities aanzienlijk toegenomen en voor de commissie enigszins voorbijgaand aan de realiteit.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Koninklijke Oratorium Vereniging - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Vooraf

Bij de beoordeling over de aanvraag 2025 werd enige zorg geuit dat de Koninklijke Oratorium Vereniging (KOV) wel een wat actievere rol mag spelen in de werving van nieuwe en vooral jongere leden / zangers, wil het dat 200ste levensjaar halen. Daar zien we nog niet direct iets van terug in de aanvraag voor 2026. Traditiegetrouw wordt met Goede Vrijdag tweejaarlijks de Johannes Passie uitgevoerd; zo ook weer in 2026. Ook met de keuze voor het tweede stuk, de Carmina Burana, nu wel samen met Vlissingen, kiezen bestuur en artistieke leiding van de vereniging voor een 'veilige weg', terwijl wij hadden gevraagd om ook eens wat 'buiten de lijntjes' te gaan.

Oorspronkelijkheid: 8

In het 190-jarige bestaan van de KOV heeft dit koor (vermoedelijk de oudste culturele organisatie in de stad) een vaste plek verworven in het Middelburgse cultuuraanbod. Zo'n 50 mensen vinden er een wekelijkse plek om hun liefde voor koorzang tot uitvoering te brengen. Er worden jaarlijks 2 oratoria ten gehore gebracht. En zo'n 300 mensen komen er naar luisteren. Dat lijkt een redelijk vaste groep.

Vakmanschap: 8

De repetities en concerten staan onder leiding van een gediplomeerd koordirigent (vakopleiding Master Koordirectie). Hij wordt daarin bijgestaan door een professionele pianist/organist. De concertuitvoeringen vinden plaats met professionele solisten en (semi)professionele musici. Er wordt gebruik gemaakt van de officiële partituren en koorpartijen. Geregeld wordt stemvorming per stem georganiseerd.

Zeggingskracht: 6

Het Activiteitenplan 2026 geeft aan: "De doelgroep bestaat uit mensen die graag luisteren naar klassieke muziek in het algemeen en naar oratoria in het bijzonder."

Dat zijn jaarlijks zo'n 300 mensen. Hoewel KOV in 2025 met de uitvoering van The Armed Man (met bijbehorende filmvertoning) in aansluiting op de 4-mei viering heeft geprobeerd een nieuwe doelgroep aan te spreken (Activiteitenplan geeft aan dat het voor velen een indrukwekkend concert was, zeker zo direct ná de herdenking op het Abdijplein) lijkt de zeggingskracht van KOV niet groter dan voor de ca. 50 leden. We missen een reflectie op de Code Diversiteit & Inclusie.

Beoordeling

Gematigd positief. Het is bijzonder dat Middelburg een eigen oratoriumvereniging heeft. Hopelijk gaat deze vereniging het 200-jarig jubileum in 2034 halen. Maar de zeggingskracht is momenteel niet heel groot. We adviseren meer samenwerking met de oratoriumvereniging in Vlissingen.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Middelburgs Theater - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Vooraf

De commissie heeft waardering voor het gegeven dat Vereniging Middelburgs Theater als één van de weinige aanvragers voor 2026 in de aanvraag is ingegaan op de artistiek-inhoudelijke criteria 'Oorspronkelijkheid', 'Vakmanschap' en 'Zeggingskracht'. Daarentegen heeft de VMT geen antwoord meer gegeven op onze vraag uit 2024 wat de vereniging voor scholen en jongeren organiseert.

Oorspronkelijkheid: 8

Vereniging Middelburgs Theater (VMT) is een al meer dan 40 jaar oude vrijwilligersorganisatie in het Middelburgse cultuurveld. Waar veel amateurtheaterverenigingen zich beperken tot bekende klassiekers, kiest het Middelburgs Theater bewust voor originele invalshoeken, premières en stukken die zelden of nooit eerder door amateurgezelschappen zijn opgevoerd. De keuze voor dit repertoire wordt mede ingegeven door de missie om aan te sluiten bij maatschappelijke thema's en herdenkingen (zoals in 2025 '80 jaar bevrijding').

Vakmanschap: 8

Hoewel VMT een amateurgezelschap is, is de artistieke standaard al vele jaren professioneel. Naast de artistieke kwaliteit van de voorstellingen, slaagt het gezelschap er ook in producties uit te brengen waar een breed gremium aan leden (57) zich mee verbonden voelt en aan kan deelnemen. Middels workshops en trainingen wordt het artistieke vakmanschap op peil gehouden. Naast acteren, regisseren, decorbouw en kostuumontwerp verbindt het gezelschap ook schrijvers aan zich.

Zorgpunt is wel het door VMT genoemde tekort aan regisseurs. Dit werd ook al in 2024 opgemerkt en lijkt de commissie een aandachtspunt om op te pakken. Feitelijk zien we hier een verder goed functionerende amateurvereniging, met zelfs lichte groei in leden, maar een gebrek aan regisseurs. Speelt dit bij andere organisaties? Jeugdtheaterschool Zeeland? Wat is de betekenis van Cultuurhub Walcheren in deze? Kan Theaterproductiehuis Zeeland hierbij ondersteuning verlenen?

Zeggingskracht: 8

Het repertoire van VMT is jaarlijks dusdanig gevarieerd dat er voor elk wat wils is. Maar ieder jaar sluit het gezelschap wel aan bij maatschappelijke thema's en herdenkingen (zoals in 2025 '80 jaar bevrijding'). Daar is veel belangstelling voor. Het 'structureel uitverkocht zijn' komt deels door de kwaliteit maar deels ook door de beperkte fysieke ruimte, stelt de commissie nuchter vast. Naast de eigen voorstellingen stelt VMT de theaterzaal ook beschikbaar voor andere (Middelburgse) theaterproducties, zoals Pauze.

Buiten ons beoordelingskader om geeft het gezelschap in het Activiteitenplan 2026 aan goed oog te hebben voor het van betekenis zijn voor Middelburg en de culturele codes om op deze wijze bij te dragen aan een cultureel leerklimaat in Middelburg.

Beoordeling

Zeer positief. Vereniging Middelburgs Theater is al vele jaren een stabiel element in het Middelburgse cultuurveld. Het gezelschap gaat goed met de tijd mee, weet nieuwe leden / spelers te werven, heeft een goede zaalbezetting en stimuleert een cultureel leerklimaat in Middelburg.

Zorgpunt is het zowel in 2024 als ook nu genoemde gebrek aan beschikbaarheid van regisseurs, waarvoor de commissie graag de aandacht van de gemeente en mogelijk overleg met Cultuurkwadraat en Theaterproductiehuis Zeeland vraagt.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, De Oostkerk 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Oorspronkelijkheid: 8

Het is de organisatie van De Oostkerk in korte tijd (6 jaar) gelukt om dit monumentale gebouw van koepelkerk tot cultuurkoepel te transformeren. Er vinden concerten, tentoonstellingen (met name fototentoonstellingen) en literaire activiteiten plaats en ook als monument wordt het opengesteld voor publiek. Door de monumentstatus is het gebouw echter niet erg rolstoelvriendelijk.

De Oostkerk geeft in het Activiteitenplan 2026 aan “het publieke debat een podium te willen bieden met inspirerende bijeenkomsten rond de actualiteit van kunst, wetenschap, literatuur, muziek (ook met talentontwikkeling), technologie, media, politiek en comedy. De zoektocht om een debatcentrum te worden, is sympathiek, maar hoe verhoudt deze ambitie zich tot ZB| Bibliotheek van Zeeland die ook debatcentrum is/was? Heeft hierover afstemming plaatsgevonden? Waarin onderscheidt de Oostkerk zich?

De organisatie geeft wel aan dat de meeste bezoekers komen bij concerten. En op dat punt lijkt het onderscheid met andere Middelburgse podia als Zeeuwse Concertzaal, Schouwburg of De Spot nog niet heel duidelijk. Hoewel de organisatie zelf meldt goed af te stemmen met de andere podia. Op basis van een SWOT-analyse is nu voor een aantal programmalijnen gekozen. Er lijkt weinig evaluatie plaats te vinden van het eigen programma.

Vakmanschap: 8

De Oostkerk geeft duidelijk inzicht in welke professionele functies in de organisatie nodig zijn en geeft daar goede invulling aan. Daarnaast mag de organisatie rekenen op ondersteuning van zo'n 75 vrijwilligers. De hiervoor genoemde SWOT-analyse en de daaruit voortkomende nieuwe initiatieven voor inspirerende activiteiten zijn een duidelijk voorbeeld van het vakmanschap / cultureel ondernemerschap van de organisatie. Daarnaast staat de organisatie voor een hoge mate van kwaliteit in het aanbod.

Zeggingskracht: 8

Van ruim 12.000 bezoekers in 2022 waren het er in 2024 al ruim 26.000. Er zijn 1800 vrienden. De zeggingskracht van De Oostkerk op het gebied van tentoonstellingen en debat (het vrije woord, in aansluiting op Middelburg als stad van vrijheden en mensenrechten) laat zich steeds meer blijken. Maar de helft van het publiek komt nog voor concerten. De groei van bezoekers komt vooral door Danny Vera. Toch is de Oostkerk is van toegevoegde waarde voor het culturele bestel. Het is knap dat men met een bijdrage van 10% gemeentelijke subsidie de organisatie in stand houden.

Beoordeling

Positief. De commissie is positief t.a.v. de keuzes die worden gemaakt als debatcentrum, podium voor het vrije woord. Wel vraagt de commissie aan De Oostkerk bij de aanvraag voor 2027 wat meer terugkoppeling te geven op afstemming met ZB inzake het debatcentrum en met de Zeeuwse Concertzaal, Schouwburg, De Spot en Grote Kerk Veere inzake de muziekprogrammering.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Kunst & Cultuur, Oudheidkundig Museum Arnemuiden - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Oorspronkelijkheid: 7

Museum Arnemuiden neemt in het museumbestel van Middelburg een geheel eigen en waardevolle plaats in. De stichting beheert de gemeentelijke kunstcollectie m.b.t. Arnemuiden en presenteert deze in vaste en wisselopstellingen naar publiek.

Van de gemeente Middelburg hebben we begrepen dat Oudheidkundig Museum Arnemuiden ons advies van afgelopen jaar - met daarin vragen en aandachtspunten - heeft ontvangen. We zien we dat niet terug in deze aanvraag, die grotendeels overlapt met de aanvraag van vorig jaar. Evenmin lezen wij iets over de toekomstgerichte plannen. Dit zou wel opportuun zijn, want de commissie ziet dat de publieke belangstelling voor het museum afneemt. We missen een reflectie van de stichting op wat daar de mogelijk oorzaak/oorzaken van is/zijn. De door deze commissie gestelde vragen bij het advies van afgelopen jaar zouden helpend kunnen zijn bij een dergelijke reflectie.

Aanvullende vragen/aandachtspunten:

- Is er enige samenwerking met andere musea? Is er een beleid t.a.v. voortbestaan?
- Kan in een volgend Activiteitenplan melding worden gedaan van bezoekersaantallen, van namen van scholen die op bezoek kwamen. Of kan er een jaarverslag van voorgaand jaar worden meegestuurd met aanvraag voor een nieuw jaar.
- Volgt de organisatie de Culturele Codes? De commissie is zeker geïnteresseerd in een reflectie op de Code Diversiteit & Inclusie.

De gelden die aangevraagd worden, zijn met name bedoeld voor facilitaire investeringen (opknappen tentoonstellingsruimte, tapijt vervangen door laminaat, nieuwe verlichting). De vraag van de commissie is of cultuurbudget daarvoor bedoeld is. Men geeft aan de subsidie voor een belangrijk deel nodig voor het opknappen van de ruimte.

Vakmanschap: 7

De museumorganisatie berust geheel bij vrijwilligers. We zien dat het museum op educatief gebied samenwerking aangaat met Cultuurpunt Walcheren en Erfgoed Zeeland. Om nieuwe doelgroepen te bereiken, bijvoorbeeld uit andere wijken in Middelburg, is wellicht ook op het gebied van marketing en PR aanvullende deskundigheid nodig.

Mogelijk is het voor het bestuur van Museum Arnemuiden ook lastig om de artistiek-inhoudelijk criteria van de subsidieregels van de gemeente Middelburg te verwerken in een Activiteitenplan voor een volgend jaar. Wellicht is daarvoor ondersteuning aan te vragen bij Cultuurpunt Walcheren. Deze heeft hiervoor een Cultuurloket ingericht. Ook het Zeeuws Museum geeft aan "binnen de context van de Vereniging Zeeuwse Musea en het Platform Erfgoedorganisaties, kennis en ervaring te delen en een actieve rol bij deskundigheidsbevordering en professionalisering te vervullen, in aanvulling op en afstemming met Erfgoed Zeeland."

Zeggingskracht: 7

Het museum is vooral voor en door Arnemuiden. De commissie mist aansluiting bij andere initiatieven in het cultuuraanbod in Middelburg, dan wel samenwerkingsverbanden om het museum breder te profileren.

Het museum meldt dat de samenwerking met de Historische Scheepswerf Meerman "nauw" is, maar er is desalniettemin gekozen om te stoppen met de combikaart. Dit lijkt wat tegenstrijdig en een adequate toelichting op de beslissing ontbreekt. De geldigheid van de combikaart verruimen naar 1 jaar lijkt ons een betere optie dan de kaart af te schaffen.

Beoordeling

Gematigd positief. De publieke belangstelling voor Museum Arnemuiden neemt af en de commissie mist concrete actiepunten hiertegen, mist een gericht doelgroepenbeleid en tevens aansluiting bij andere initiatieven in het cultuuraanbod binnen de gemeente Middelburg. De het schaarse museale gedeelte van de aangevraagde subsidie lijkt veelal bedoeld voor facilitaire investeringen. De commissie adviseert de gemeente om in overleg met het museumbestuur te kijken of de dekking van die kosten anders geregeld kan worden.

Beoordeling Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Samenwerkingsverband Muziekkorpsen Middelburg - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Vooraf

Voor een subsidieaanvraag, conform het document 'Nadere regels subsidie kunst en cultuur gemeente Middelburg 2023-2026' en de aanvulling op de artistiek-inhoudelijke criteria uit 2025, is de commissie van mening dat het ingediende Activiteitenplan van het Samenwerkingsverband Muziekkorpsen Middelburg (SMM) benedenmaats is. De aanvraag geeft weinig informatie die specifiek gericht is op 2026. Het betreft een algemene beschrijving van waarom er een samenwerkingsverband is, met een overzicht van de concerten uit 2024. Duidelijk is dat het bestuur van SMM hierbij ondersteuning nodig heeft. Wellicht dat Cultuurland Walcheren hier in het kader van de lokale ondersteuning van amateurkunst een rol kan vervullen.

Oorspronkelijkheid: 7

Het Samenwerkingsverband vertegenwoordigt 5 korpsen: Christelijke Brassband en Jeugdbrassband Middelburg, Juliana Korpsen, Middelburgs Muziek Korps, Muziekvereniging Arnemuiden en Onda Nieuw en Sint Joosland. Doel is deze 5 muziekverenigingen te presenteren aan inwoners van de gemeente Middelburg d.m.v. eigen optredens en bijdragen aan diverse activiteiten in de stad. Daarnaast wordt muziekonderwijs aangeboden. Krachtenbundeling is goed en nodig. De achterliggende verenigingen hebben ieder voor zich wel een duidelijk basis voor oorspronkelijkheid. Maar samenwerking is niet hetzelfde als eenheidsworst. De commissie verzoekt de aanvrager om meer differentiatie aan te geven.

Vakmanschap: 7

Uit de aanvraag blijkt dat het er binnen het samenwerkingsverband zeker om te doen is dat zoveel mogelijk mensen kunnen musiceren en deelnemen aan optredens. Het samenwerkingsverband geeft geen informatie over vakmatige kwaliteit, deskundigheid en talentontwikkeling. Men doet aan cultuureducatie, maar er wordt geen verdere toelichting gegeven over wat men dan precies doet. Noch hoe ze zich verhouden tot Muziekschool Zeeland. De organisatie mag wel wat meer aan reflectie doen. Het groot aantal optredens geeft wel aan dat er draagvlak voor deze muziekbeoefening is. Wordt er ook samengewerkt door de leiding? Kunnen de verenigingen nog zelfstandig bestaan of zijn er fusieplannen? Wat doet men aan het aantrekken van jeugdleden en talentontwikkeling? Volgt het Samenwerkingsverband de Fair Practice Code.

Zeggingskracht: 6

Het samenwerkingsverband geeft aan: "Muziek is voor iedereen van jong tot oud. Wij proberen ook via onze activiteiten alle groepen te bedienen. Maar wie aangeeft zich op "iedereen" te richten, richt zich eigenlijk op niemand, want men heeft geen specifieke doelgroepen voor ogen bij de keuze van muziekrepertoire. En kan het Samenwerkingsverband reflecteren op de Code Diversiteit & Inclusie?"

Beoordeling

Gematigd positief. De aanvraag is meer terugblikken dan vooruitkijken. De aanpak lijkt jaar in jaar uit eenzelfde lijn te volgen. Uit niets blijkt dat men intern aan reflectie, bijstelling of vernieuwing van die lijn werkt. De commissie hoopt voor 2027 een Activiteitenplan te ontvangen dat hierop ingaat.

Beoordeling Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Theaterproductiehuis Zeeland - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Oorspronkelijkheid: 8

Met de herpositionering van Theaterproductiehuis Zeeland (TPZ) als gevolg van het verdwijnen van de landelijke subsidie is de oorspronkelijkheid van het theaterproductiehuis en het Zeeland Nazomer Festival (ZNF) binnen Middelburg sterk onder druk komen staan. Er is voorlopig geen ZNF meer in Middelburg, maar het productiehuis wil een rol in de stad te blijven vervullen: als aanjager van artistieke kwaliteit, lokale verbondenheid en culturele ontwikkeling die betekenis geeft aan verleden, heden en toekomst. Wát TPZ voornemens is te gaan doen wordt omschreven. Hóe TPZ voornemens is dat te gaan doen in mindere mate. Maar waaróm TPZ dit wil doen blijft voor de commissie onduidelijk. TPZ heeft voor het inhoudelijk fundament van haar werkzaamheden in Middelburg voor komende jaren gekozen voor thema's als slavernij- en oorlogsverleden, identiteit, herinnering en collectief eigenaarschap, maar onderbouwt dat niet.

Vakmanschap: 8

De artistieke en zakelijk leiding van TPZ scheppen vertrouwen in het vakmanschap waarmee zij de hele organisatie willen inzetten: flexibel en met oog voor meer dan het maken van voorstellingen. Toch is het nog voor ons onduidelijk waar dat vakmanschap zich komende jaren in kan profileren. Samenwerkingspartners als Jeugdtheaterschool Zeeland (talentontwikkeling) of Cultuurkwadraat (cultuureducatie) hebben voldoende eigen vakmanschap in huis m.b.t. hun eigen activiteiten. De commissie ziet niet direct de toegevoegde waarde van TPZ hierbij.

Er zijn ook zeker kansen. TPZ huist nu in de Schouwburg. De commissie ziet mogelijkheden voor meer programmering van theateractiviteiten in de lijn van TPZ in de Schouwburg? En er zijn ook kansen achter de schermen. Er is een tekort aan regisseurs binnen het amateurtheater in Zeeland (zo blijkt uit de aanvraag van het Middelburgs Theater). Het Zeeuwse Centrum Amateurtheater biedt hiervoor geen opleidingsaanbod meer. Kan TPZ hierin een rol vervullen? Hoe ziet TPZ de eigen rol binnen de Zeeuwse podiumkunsten of richting de amateurkunsten?

Zeggingskracht: 8

Locatietheater het hele jaar door en in heel Zeeland. De zeggingskracht m.b.t. de nieuw ingeslagen weg is nog moeilijk te beoordelen. Het activiteitenplan geeft de nodige activiteiten aan (het 'wat'), maar waarom deze activiteiten van belang zijn wordt niet sterk onderbouwd. Het initiatief lijkt veelal vanuit TPZ zelf te komen. Daarnaast zijn aan diverse activiteiten en producties vooraf onderzoekstrajecten verbonden, waarbij nog moet blijken wat het draagvlak voor, maar ook de draagkracht van TPZ zal zijn. Het publiek is nog wel éénvormig: senioren in grote getale.

Beoordeling

Positief (met enige twijfel). Wat de meerwaarde van Theaterproductiehuis Zeeland voor de provincie is, komt duidelijk over. Wat de specifieke meerwaarde voor de stad gaat worden is op onderdelen nog onduidelijk. Maar er zijn duidelijke ambities en de te bereiken resultaten worden duidelijk aangegeven. Middelburg speelt overigens pas in 2027 weer een rol in de programmering van TPZ.

Advies aan de gemeente is wel om regelmatig af te stemmen met TPZ om de Middelburgse subsidie-afspraken concreet en afgebakend te houden. Versmelting van alle Middelburgse voornemens met die ten aanzien van de Provincie liggen sterk op de loer.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidie Kunst & Cultuur, Vleeshal - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan

Vooraf

Vleeshal betreft statutair Stichting Beeldende Kunst Middelburg. In het verleden hield SBKM zich ook bezig met het verwerven en beheren van kunst in de openbare ruimte. Wij hebben van de gemeente begrepen dat deze taak bij de stichting is weggefallen en het beheer van de kunstwerken in de openbare ruimte aan een andere partij wordt uitbesteed. De adviescommissie vraagt zich af wat er dan (nog) aan verwerving / opdrachtverstrekking t.b.v. kunst in de openbare ruimte wordt gedaan.

Oorspronkelijkheid: 8

Vleeshal zit in de periode 2025-2028 in de BasisInfraStructuur van het Rijk. Dat is iets om als Middelburg trots op te zijn. Er wordt vanuit 'Hop to Hope' aan een bijzonder meerjarenprogramma gewerkt. Maar wat voegt de organisatie naast de programmering in het kader van het rijksbeleid, concreet toe aan het cultuurbeleid van de stad? Vleeshal noemt hiervoor zelf de publieksactiviteiten. Toch blijkt de lokale meerwaarde niet altijd duidelijk uit het ingediende Activiteitenplan. Vleeshal had zich net zo goed in een willekeurige andere Nederlandse stad kunnen bevinden.

Vleeshal heeft door de jaren heen de oorspronkelijkheid van het bestaan wel bewezen. Sinds de jaren '70 presenteert het een sterk multidisciplinair programma, met een interessante wisselwerking tussen (inter-) nationale beeldende kunst, performance, dans en muziek. Unieke nomadische kunst waarbij het onbekende tonen van groot belang is. Dat programma trekt bezoekers van ver weg en tegelijk schuurt het vaak met de wensen van lokale kunstliefhebbers.

Veel Middelburgers ervaren Vleeshal niet als het centrum waar hedendaagse kunst voor hen wordt getoond. De commissie is van mening dat het Activiteitenplan veel niet-controleerbare zaken zoals (eigen?) tevredenheidsonderzoeken bevat. We hebben vraagtekens over de bezoekersaantallen op basis van eigen ervaringen. Vleeshal lijkt 'lost in the neighbourhood'. Daarentegen is het zeker een interessant programma en kan vanuit Educatie en Participatie in 2026 het nodige worden gedaan om de zeggingskracht (zie hierna) ook binnen gerichte doelgroepen in Middelburg te doen verhogen.

Vakmanschap: 8

De komende jaren werk Vleeshal vanuit het programma 'Hop to Hope'. Er vond onlangs een directiewisseling plaats. En eerder dit jaar ging een nieuwe medewerker Educatie, Participatie en Publiek van start. Hieraan ontbrak het in de vorige beleidsperiode lange tijd. Dit is een expertise die (zie onder zeggingskracht) voor de betekenis van Vleeshal voor Middelburg van groot belang is. Er is zeker sprake van toegenomen professionele uitstraling.

Zeggingskracht: 6

De belangrijkste accenten voor bijdrage aan het cultuurklimaat in Middelburg zijn gelegen in educatie en participatie. In de in het Activiteitenplan voor 2026 genoemde samenwerkingspartners voor deze nieuwe medewerker ontbreekt echter Cultuurpunt Walcheren. Het artistieke programma sec is niet specifiek gericht op Middelburgs publiek. Er zijn echter publieksprogramma's in aansluiting op de tentoonstellingen, gericht op Middelburg. Wij adviseren de gemeente om daar subsidieafspraken over te maken. Het Activiteitenplan heeft veel ambities en voornemens, maar vrijwel geen enkele genoemde activiteit is concreet uitgewerkt. Cultuurpunt Walcheren kan bijdragen de juiste wegen te bewandelen om deze activiteiten gericht te ontwikkelen.

Beoordeling

Gematigd positief. Vleeshal is (inter)nationaal een goed aangeschreven instelling, maar lokaal helaas onvoldoende aanwezig. Het artistiek beleid is vrijwel geheel landelijk gericht en nauwelijks op Middelburg. In de programmering is onze aanbeveling een grotere plaats te geven aan Middelburgse/ Zeeuwse

kunstenaars. De commissie beveelt de gemeente aan concretere afspraken te maken m.b.t. subsidiëring van het publieksprogramma. Op educatief gebied is sterkere samenwerking met Cultuurpunt Walcheren van belang.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, ZB| Bibliotheek van Zeeland - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Vooraf

Vorig jaar hebben wij ook al aangegeven: het beoordelen van de artistiek-inhoudelijke kant van ZB | Bibliotheek van Zeeland op basis van de 'Nadere regels subsidie kunst en cultuur gemeente Middelburg 2023-2026' sec is niet mogelijk. ZB sluit met het prestatieaanbod primair in eerste instantie aan bij functies van een bibliotheek vanuit de Bibliotheekwet en bij het Bibliotheekconvenant 2023-2027. ZB geeft in het Prestatieaanbod ook aan: "De prestaties in dit prestatieplan zijn ingedeeld conform de wettelijke functies van openbare bibliotheken zoals vastgelegd in de Bibliotheekwet."

Het is nadrukkelijk aan te bevelen dat de gemeente ZB voor 2027 expliciet vraagt in te haken op de kaders die horen bij de gemeentelijke subsidie.

Oorspronkelijkheid: 8

Opgericht in 1985 volgde voor ZB| Bibliotheek van Zeeland jaren van groei en uitbreiding van taken, lokaal, regionaal en provinciaal. Na de fusie met Scoop kwamen daar nog meer taken bij. Enkele jaren geleden heeft ZB het planbureau moeten overdragen aan HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving.

De Provincie Zeeland heeft ZB nu bezuinigingen opgelegd. ZB geeft in het prestatieaanbod 2026 aan dat het onder meer gaat om overheveling van de activiteiten uit het prestatieveld Talentontwikkeling, Educatie en Cultuur naar Cultuurkwadraat. Dit is voor de artistiek-inhoudelijke beoordeling van ZB een essentieel onderdeel.

ZB geeft aan: "De bezuiniging heeft invloed op de keuzes die ZB moet maken. Omdat provinciale projecten en activiteiten zeker ook plaatsvinden in ZB Middelburg en ten goede komen aan de lokale bevolking, wil ZB hierover graag gesprek voeren met de gemeente Middelburg." De adviescommissie vindt het opvallend dat dit op deze wijze in het prestatieaanbod wordt aangegeven in plaats van duidelijk te maken wát de gevolgen voor inwoners van Middelburg zullen zijn en wát ZB hiervoor richting Middelburg zou willen doen. Wij zien namelijk geen directe veranderingen in het Prestatieaanbod voor 2026 t.o.v. het Prestatieaanbod voor 2025.

En omdat er geen begroting 2026 is bijgeleverd is ook niet te overzien wat de financiële gevolgen precies zijn voor ZB Middelburg.

Evenals vorig jaar wil ZB maatschappelijke waarde toevoegen aan de samenleving en deze koppelen aan de Sustainable Development Goals (SDG's). Ook hier is het opvallend dat dit nu voor (in ieder geval) de tweede keer op rij wordt aangekondigd, maar uit niets blijkt wat er afgelopen jaar is gedaan op dit gebied en wat de bevindingen daarvan zijn. ZB geeft in het Prestatieaanbod aan: "Impact wordt vanaf medio 2025 ook standaard in rapporten en plannen opgenomen, zoals in het nieuwe Strategisch Plan 2026-2029, prestatieafspraken en -verantwoordingen en de jaarlijkse afdelingsplannen." Een volzin, maar veel bureaucratie en weinig concrete uitwerking, meent de adviescommissie.

Vakmanschap: 7

Naast veel voortzetting van bibliotheektaken, die overigens allemaal vakkundig plaatsvinden, is nieuw in het Prestatieaanbod 2026 de 'Werkplaats'. Deze krijgt geen nadere introductie door ZB (is er ineens), maar streven is hiervan een bruisende plek in het gebouw te maken, met samenwerkingspartners VirusGrafiek en Repair Café. Daarnaast beschikt de Werkplaats over Podcast apparatuur. ZB geeft aan: "Met meerdere non-profit organisaties wordt sinds vorig jaar al samengewerkt met het vastleggen van oral history en dit wordt verder uitgebouwd. Een waardevolle manier om de geschiedenis vast te leggen voor de volgende generaties. Denk hierbij samenwerking met Erfgoed Zeeland, Maritiem MuZEEum Zeeland en Theaterproductiehuis Zeeland." Ook hier geldt: het aangaan van allerlei samenwerkingen is op zichzelf prima, maar belangrijk is goed te verkennen wie zich al op dit gebied bezighoudt. De Provincie Zeeland

geeft al meerdere jaren subsidies voor diverse oral history projecten, zoals bij het Watersnoodmuseum en het project 'DNA van Zeeland' in diverse musea. Erfgoed Zeeland en stichting Sprekende Geschiedenis werken ook weer aan een oral history project m.b.t vlasverhalen.

Zeggingskracht: 7

In voorafgaande reflecties hebben wij al aangegeven het Prestatieaanbod van ZB weinig vernieuwend/verrassend te vinden. Het is vrijwel geheel gelijk aan 2025. Dat valt wellicht het meest op bij onderdeel 4 uit het prestatieaanbod, 'Organiseren van ontmoeting en debat & laten kennismaken met kunst en cultuur'. Dit is geheel gelijk aan de tekst van 2025. Nergens wordt aangegeven wat de deelname aan, waardering met betrekking tot of zeggingskracht van al deze ontmoetings- en debatactiviteiten zijn. Van een organisatie die aangeeft zoveel impact te meten zou je meer mogen verwachten. Datzelfde geldt voor de activiteiten in kunst & cultuur, zoals het Handwerkcafé, het programma Klankkleur en de tentoonstellingen: voor wie georganiseerd, hoe is de belangstelling, vraagt het om bijsturing van de programmering?

De adviescommissie waardeert alle genoemde activiteiten tot ontwikkeling en educatie, zoals het taalloket, de taallessen, de samenwerking met Taalhuis Walcheren en de activiteiten op het gebied van digitale. Maar ook hier hoopt de commissie in komende jaren wat meer reflectie op de zeggingskracht van de activiteiten te mogen lezen. IZB geeft aan dat in 2025 bij de loketten is gestart met een impactmeting en dat dit in 2026 gecontinueerd zal worden. Graag een (grafische) weergave van de impactmeting.

Tot slot: goed dat ZB als professionele organisatie aangeeft alle genoemde mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie niet te kunnen uitvoeren zonder de inzet van 164 vrijwilligers.

Beoordeling

Positief, hoewel de commissie veel herhaling ziet en anderzijds weinig vernieuwing. En de commissie mist ook wel gepassioneerdeheid in het Prestatieaanbod. De missie *'De ZB is dé plek waar Zeeuwen hun kennis vergroten en vaardigheden ontwikkelen. Zo krijgt iedereen in Zeeland gelijke kansen'* vraagt daar wel om.

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Zeeuwse Concertzaal - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan

Oorspronkelijkheid: 9

Al meer dan 125 jaar is de Zeeuwse Concertzaal (ZC) een zeer belangrijk podium voor het Zeeuwse muziekleven, niet in de laatste plaats vanwege haar bijzondere akoestische kwaliteiten. De organisatie faciliteert een breed programma waarbinnen de beste tradities worden gekoesterd en tegelijkertijd vernieuwing niet uit de weg wordt gegaan.

Daarnaast biedt de ZC als enige een vaste huisvesting aan het Zeeuws Orkest, de Koninklijke Oratorium Vereniging en het Middelburgs Muziekkorps. ZC is één van de weinige concertlocaties in Zeeland met faciliteiten om professionele koren en orkesten tot 90 personen adequaat te ontvangen. Zijn deze 'gebruikers' van ZC huurders? De begroting geeft geen uitsplitsing. Zitten er doublures in de gemeentelijke subsidies, zoals richting Koninklijke Oratorium Vereniging of Middelburgs Muziekkorps? En heeft de gemeente zicht op de inkomsten vanuit de studiofunctie van ZC?

Vakmanschap: 8

De Zeeuwse Concertzaal streeft naar een verbreding van het publieksbereik door te verdiepen in genres en thema's, te vernieuwen in programmering en samen te werken met partners uit cultuur en samenleving. De commissie ziet professionaliteit in deze nieuwe programmering. De programmalijnen zijn:

1. (Grote) gezelschappen
2. Meesterpianisten/ talentontwikkeling
3. Hedendaagse muziek en jonge componisten
4. Andere genres en disciplines
5. Festivals
6. Parkconcerten

Gelet op de toenemende publieke belangstelling (zie hieronder), niet in de laatste plaats bij de Parkconcerten, lijkt deze nieuwe programmering aan te slaan. De commissie is benieuwd naar verdere plannen ten aanzien van programmalijn 4, gelet op de ambitie om de focus meer te gaan leggen bij jongeren en jongvolwassenen.

Bij onderdeel 5, Festivals, ziet de commissie overlap met Zeeland Klassiek (Kamermuziek Zeeland), Mostly Modern Festival (Muziekschool Zeeland) en Sinfionetta String Festival (Grote Kerk Veere). Hoe moeten samenwerking met deze festivals worden gezien? Welke rol heeft ZC hier? Is ZC dan facilitator of organisator? ZC doet er goed aan volgend jaar duidelijker te maken wat het eigen aandeel hierin is.

De organisatie geeft in de aanvraag 2026 aan dat toepassing van de Fair Practice Code de bandbreedte van de programmering, met name m.b.t. grote gezelschappen, wel op spanning zet. Hiertoe is een aanvraag bij de Provincie Zeeland ingediend. Stemt de gemeente Middelburg dergelijke 'spanning' af met de Provincie Zeeland?

Overigens, de gemeente draagt nu voor bijna 60% bij aan de begroting van de Zeeuwse Concertzaal. Dat is fors. Wat verandert er indien de Provincie Zeeland meerjarig gaat subsidiëren? De lijkt de commissie een aandachtspunt voor bespreking van de gemeente met ZC.

Zeggingskracht: 8

Er is een toename in de publieke belangstelling voor de Zeeuwse Concertzaal. Van 7.276 bezoekers in 2022 naar 7.764 in 2023 en 9.814 in 2024, een toename van 35%. De ingezette vernieuwing in programmering en een duidelijk prijsbeleid krijgen hiermee bevestiging. Daarnaast is er een breed palet van samenwerking, waarbij echter niet altijd even duidelijk is of dat vooral facilitaire ondersteuning betreft of ook artistiek-inhoudelijke samenwerking. Het valt de commissie wel op dat ZC maar weinig vrienden heeft. Zij dragen ook slechts 1% van de inkomsten.

Beoordeling

Positief. De Zeeuwse Concertzaal heeft een duidelijk (nieuw) pad ingeslagen met de vijf lijnen van programmering, mede om een jongere doelgroep aan te kunnen spreken. Ook de samenwerking met een

aantal festivals draagt bij aan een bredere zeggingskracht. Daarnaast is de zaal voor een aantal muziekgezelschappen de thuisbasis.

Aandachtspunten liggen vooral op financieel gebied: 1. Het vrij hoge percentage bijdrage van de gemeente Middelburg binnen de jaarbegroting van de ZCZ (bijna 60%). 2. De aanvraag van ZC bij de subsidieregeling Kunsten en Festivals van de Provincie Zeeland. Wat betekent dit voor de meerjarenbegroting van de ZC?

Beoordelingsformulier Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur, Zeeuws Museum - 2026

In dit formulier geeft de commissie een beoordeling van het criterium 'artistiek-inhoudelijke kwaliteit' van de aanvraag, geeft de commissie advies aan de gemeente over mogelijke aandachtspunten in de aanvraag en kijkt terug op wat met eventuele adviezen van afgelopen jaar is gedaan.

Vooraf

Zeeuws Museum schrijft in de begeleidingsbrief: "Wij zijn zeer verheugd over de bijdrage die de gemeente Middelburg heeft gedaan aan de lopende ontwikkelingen rondom het Collectiegebouw Zeeland inclusief de mogelijkheid van een nieuw Zeeuws Museum." En ook in het Prestatieaanbod zelf geeft het museum aan: "De samenwerking met de provincie en de gemeente Middelburg levert een toekomstbestendige huisvesting op." Het rapport van Berenschot zat echter niet bij de aangeleverde stukken. Wij hebben alleen het 'Prestatieaanbod 2026' en de 'Begroting 2026' ontvangen. Het is voor ons als adviescommissie op dit moment lastig om in te schatten in hoeverre op die "lopende ontwikkelingen" moet worden ingegaan. Wij volstaan nu dan ook met een beoordeling van de artistiek-inhoudelijke kwaliteit van het Prestatieaanbod 2026 en we gaan nog niet nader in op het huisvestingsverhaal.

Oorspronkelijkheid: 7

Het Zeeuws Museum is al meer dan 50 jaar een van de belangrijkste collectiebeherende instellingen in Zeeland. Met museum noemt zelf als unieke stukken de Zeeuwse wandtapijten, werken uit de Domburgse school van Toorop en Mondriaan maar ook de etnografische, archeologische en streekdracht collectie. Sinds de eeuwwisseling heeft het museum z'n collectiebeherende taak uitgebreid met een maatschappelijk taak en zet kunst en erfgoed in voor een veerkrachtige samenleving waarin iedereen ertoe doet. Het museum behoort hiermee (nog steeds) tot de koplopers in het Zeeuwse museale veld. Overigens mist de adviescommissie wel de vermelding dat een groot deel van de collectie behoort tot het Zeeuws Genootschap der Wetenschappen.

Net als bij het Prestatieaanbod 2025 geeft het Zeeuws Museum ook dit jaar aan: "Op uw verzoek sluit dit prestatieaanbod aan bij de doelstellingen en de missie van de gemeente: "Middelburg moet een aansprekende stad zijn voor alle inwoners, ondernemers en bezoekers. Die ruimte schept voor leven, werken en leren in een sfeer die past bij haar historie met de dynamiek die gericht is op de toekomst." Bezien vanuit het verzoek van de gemeente aan de adviescommissie gaan we ervan uit dat het Zeeuws Museum bij de inhoud van die regeling moet aansluiten. En de commissie mist in dit kader wel de rol van Middelburgse en breder Zeeuwse kunstenaars.

Vakmanschap: 7

Op het gebied van vernieuwingen in museale presentaties zet het museum, zeker in het Zeeuwse museale veld, vaak een trend. Daarmee trekt het museum nieuw publiek t.o.v. het wat meer traditionele museumpubliek (de Museumkaarthouder) die in eerste instantie op de vaste collectie zou afkomen. In het kader van activiteiten die aansluiten bij de doelstellingen van Middelburg meldt het Zeeuws Museum: "Binnen de context van de Vereniging Zeeuwse Musea en het Platform Erfgoedorganisaties, deelt het Zeeuws Museum zijn kennis en ervaring. Het museum vervult een actieve rol bij deskundigheidsbevordering en professionalisering, in aanvulling op en afstemming met Erfgoed Zeeland." Ons lijkt dat hier een belangrijk aanknopingspunt ligt voor meer ondersteuning van Museum Arnemuiden en de Historische Werf C.A. Meerman (zie de beoordelingsformulieren van deze musea).

De adviescommissie is benieuwd naar concrete voorbeelden van de vermelding "Voor verdieping op bepaalde thema's worden bezoekers doorverwezen naar de andere Zeeuwse (thema)musea." Dat geldt ook voor de passage "Door samen te werken met onder andere onderwijs, culturele en maatschappelijke instellingen, kunstenaars en het bedrijfsleven fungeert het museum als verbindende factor. Het museum biedt context en verrassende invalshoeken en stimuleert hiermee het maatschappelijk debat over actuele onderwerpen."

Zeggingskracht: 7

Wat de adviescommissie opvalt is dat het Prestatieaanbod 2026, op het tentoonstellingsprogramma na, vrijwel identiek is aan dat voor 2025. Zeggingskracht kan worden gezocht in de strategische doelstellingen

2025-2028. Doordat reflectie ontbreekt op activiteiten als 'Kunst op Recept' of het herinneringsprogramma met Amarijn, is onduidelijk wat de zeggingskracht op dit gebied is. De intenties ('plan' en 'do') zijn zeer waardevol, maar van een professioneel museum mag meer 'check' en 'act' verwacht worden.

Als het Prestatieaanbod aangeeft "Het Zeeuws Museum zet kunst en erfgoed in voor een veerkrachtige samenleving waarin iedereen ertoe doet." ziet de adviescommissie hiervan graag een wat concretere vertaling: wie, wat, hoeveel, hoe vaak, enz. Hopelijk is dit bij een volgende aanvraag van het Zeeuwse Museum het geval. Nog concreter voor Middelburg: het Zeeuws Museum geeft aan dat de presentaties en activiteiten zijn gericht op bewoners en bezoekers van Middelburg. Helaas ontbreekt het aan het benoemen van de instrumenten waarmee dit wordt afgestemd, gemonitord en geëvalueerd. Evenals vorig jaar valt op dat er vaak "wij onderzoeken" wordt genoemd. Wat is het resultaat?

Ook m.b.t. educatie leest de adviescommissie graag een concreter aanbod. Het Zeeuws Museum geeft aan het lesmateriaal zo te ontwikkelen dat het optimaal aansluit bij het curriculum én bij de leefwereld van doelgroepen uit het onderwijs. Hoe groot is de zeggingskracht binnen het primair en voortgezet onderwijs in Middelburg en breder Zeeland? En hoe geldt dit voor ROC Scalda, HZ en UCR? Wat is de terugkoppeling van deze doelgroepen op het ontwikkelde lesmateriaal? Het zou goed zijn als het Zeeuws Museum bij het prestatieaanbod het jaarverslag van het voorgaande jaar mede indient en in het prestatieaanbod koppelingen maakt.

Beoordeling

Positief, maar gelijk als vorig jaar: veel mooie intenties, maar weinig weergegeven reflectie.

Bevindingen bij het beleidsplan 2018-2022 en jaarverslag 2024 van Muziekschool Zeeland met het oog op gemeentelijke bijdrage voor 2026

Vooraf

De Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur beoordeelt voor een groot aantal subsidieaanvragen 2026 van culturele organisaties in Middelburg de artistiek-inhoudelijke criteria 'Oorspronkelijkheid', 'Vakmanschap' en 'Zeggingskracht'.

De gemeente heeft geen aanvraag van Muziekschool Zeeland voorgelegd aan de commissie en de aangeleverde documenten sluiten ook niet aan bij de 'Subsidieregels Kunst en Cultuur 2023-2026', van waaruit de commissie beoordeelt. Muziekschool Zeeland valt onder een gemeenschappelijke regeling van Middelburg met nog negen andere Zeeuwse gemeenten.

Dit document is dan ook geen beoordeling van een aanvraag voor 2026. De commissie heeft de stukken van Muziekschool Zeeland wel gelezen 'door de bril van de artistiek-inhoudelijke criteria' en geeft in dit document zijn bevindingen weer.

Beleidsplan achterhaald

De adviescommissie is verrast dat Muziekschool Zeeland (MZ) nog werkt vanuit een beleidsplan dat al drie jaar voorbij de einddatum is. Het beleidsplan (uitwerking van een rapport van Berenschot uit 2016) startte in een fase waarin net twee gemeenten uit de GR waren gestapt, de organisatie sterk moest bezuinigen, maar ook geherstructureerd. In het beleidsplan is sprake van dat aan alle gemeenten eenzelfde basispakket wordt aangeboden en per gemeente een pluspakket met opties voor individuele gemeenten. Van deze tweedeling is in het jaarverslag over 2024 niets (meer) terug te vinden. Derhalve laten we het beleidsplan maar voor wat het is.

Zeggingskracht Middelburg

In het jaarverslag over 2024 geeft MZ aan dat er 1.141 deelnemers binnen het programma 'Academie' zijn. Dat betreft alle buitenschoolse muziekeducatie en -participatie, van jong tot oud. Beginnend met Muziek op Schoot, via Algemene Muzikale Vorming tot het Overdagorkest en programma's in de Zeeuwse verzorgingshuizen. In dit aantal zit een stijgende lijn t.o.v. voorgaande jaren. Ondersteuning van verenigingsleven maakt slechts 4% van de 'Academie' activiteiten uit. Daarnaast is er bij de binnenschoolse muziekeducatie (14 scholen, 202 lesuren) 1.245 deelnemers. Tevens vinden er iedere maand wel één of twee muziekactiviteiten, uitvoeringen, e.d. plaats op de muziekschool in Middelburg, in de ZB of in de Concertzaal. Grotere evenementen zijn het Mostly Modern Festival en het Muziekconcours. Met diverse organisaties werd een samenwerking aangegaan, zoals met schrijversplatform De Baaierd m.b.t. podcast maken. We beperken ons hier tot Middelburg, want het jaarverslag geeft uiteraard inzage in deelnemers en activiteiten in tien gemeenten.

Samengevat: in het algemeen lijkt Muziekschool Zeeland voor Middelburg grote zeggingskracht te hebben, maar voor het muziekverenigingsleven is dit beperkt.

Bevindingen bij de jaarstukken 2024 van Schouwborg Middelburg met het oog op gemeentelijke bijdrage voor 2026

Vooraf

De Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur beoordeelt voor een groot aantal subsidieaanvragen 2026 van culturele organisaties in Middelburg de artistiek-inhoudelijke criteria 'Oorspronkelijkheid', 'Vakmanschap' en 'Zeggingskracht'.

De gemeente heeft geen aanvraag van Schouwborg Middelburg voorgelegd aan de commissie en de aangeleverde documenten sluiten ook niet aan bij de 'Subsidieregels Kunst en Cultuur 2023-2026', van waaruit de commissie beoordeelt.

Dit document is dan ook geen beoordeling van een aanvraag voor 2026. De commissie heeft de stukken van Schouwborg Middelburg wel gelezen 'door de bril van de artistiek-inhoudelijke criteria' en geeft in dit document zijn bevindingen weer.

Artistiek-inhoudelijke beoordeling / Kwaliteitstoets?

De kaders voor subsidieverlening zijn vastgelegd in het document 'Intern Toetsingskader cultureel profiel Schouwborg Middelburg', van december 2016. De toetsing op het cultureel profiel wordt gedaan door een raad van toezicht (van Theater De Mythe in Goes en Schouwborg Middelburg). Principe 6 uit de Governance Code Cultuur (de gemeente vraagt in artikel 23 van de 'Subsidieregels Kunst en Cultuur 2023-2026' deze code te onderschrijven) vraagt om een raad van toezicht van minimaal 3 personen. De RvT van Schouwborg Middelburg bestaat uit 2 personen. Schouwborg Middelburg is overigens een BV. Een raad van toezicht van een culturele stichting houdt toezicht op het beleid en het bestuur van de stichting, met als belangrijkste taken het benoemen en ontslaan van de directeur-bestuurder, het goedkeuren van de strategie en begroting, en het controleren van de financiën en jaarverslagen. Maar een raad van toezicht bij een culturele organisatie toetst in het algemeen niet de artistiek-inhoudelijke kant van de programmering, ofwel "de kwaliteit van de programmering" zoals vermeld in de taakomschrijving van de RvT van de Schouwborg.

Afstemming cultureel programma Middelburg?

Uit het jaarverslag van de raad van toezicht komt geen beeld naar voren dat de programmering van Schouwborg Middelburg wordt afgestemd met andere podia in Middelburg. De afstemming lijkt meer plaats te vinden binnen Zeeland Theaters met De Mythe en het Scheldetheater. Informeert de gemeente hiernaar?

In het toetsingskader wordt aangegeven dat de Schouwborg voorstellingen in alle genres van podiumkunsten programmeert, met uitzondering van pop- en kamermuziek. Wordt de programmering afgestemd (denk aan doublures met De Oostkerk: Danny Vera) of Zeeuwse Concertzaal (doublures bij parkconcerten in het Molenwaterpark).

Is er afstemming welk podium facilitaire ondersteuning verleent aan festivals in Middelburg? ZeelandJazz (georganiseerd door Muziekpodium Zeeland) vindt in Schouwborg Middelburg plaats, Mostly Modern Festival (georganiseerd door Muziekschool Zeeland) en Zeeland Klassiek (georganiseerd door Kamermuziek Zeeland) vinden weer in de Zeeuwse Concertzaal plaats. De adviescommissie is vóór samenwerking, maar ook voor goede afstemming om doublures te voorkomen.

In het toetsingskader wordt ook aangegeven dat in afstemming met de gemeente voorstellingen worden ingezet voor educatie in het basis- en voortgezet onderwijs. Is hierover iets nader vastgelegd? Is er afstemming met Cultuurpunt Walcheren dat alle cultuureducatieve aanbod naar basis- en voortgezet onderwijs coördineert?

Programmering Theaterproductiehuis Zeeland?

Sinds dit jaar heeft Theaterproductiehuis Zeeland huisvesting in de Schouwborg gekregen. In het meerjarenplan 2026-2028 (mede mogelijk door een financiële bijdrage van de gemeente Middelburg) zet TPZ een 'artistieke lijn in Middelburg' uit voor deze jaren. In hoeverre stemt de gemeente met TPZ, Schouwborg Middelburg en mogelijk nog andere culturele partners in de stad deze artistieke lijn af?

Zijn er, met de intrek van TPZ in de Schouwburg, plannen voor een kleine(re) zaal / kleine(re) zaalproducties?

Zeggingskracht

De adviescommissie interpreteert de bezoekcijfers van Schouwburg Middelburg iets anders dan in het jaarverslag opgegeven (uitgaande van een zaalcapaciteit van 530 stoelen komen wij uit op een besmettingspercentage van 60% i.p.v. 70 % en gemiddeld 320 bezoekers), hetgeen onder het landelijke gemiddelde (68%; opgave VSCD-podia) ligt. Niettemin stelt de commissie vast dat Schouwburg Middelburg een brede en gevarieerde programmering heeft.

Subsidie of in tekort begroting bijdragen

De commissie heeft geen inzage in de bijdrage van de gemeente aan Schouwburg Middelburg. Wel in de begrotingen van de aanvragen in het kader van de 'Subsidieregels Kunst en Cultuur 2023-2026'. We zien wel de bezoekcijfers van de verschillende podia. Schouwburg Middelburg trok in 2024 ruim 34.000 bezoekers. De Oostkerk trok in dat jaar ruim 26.000 bezoekers (waarvan 13.000 voor concerten) en de Zeeuwse Concertzaal een kleine 10.000 bezoekers. Is er sprake van eenzelfde benaderingswijze van de gemeente bij het toekennen van de financiële middelen?

De adviescommissie pleit voor een zichtbare relatie tussen het programmabudget van de Schouwburg in relatie tot (een geormerkt deel van) de gemeentelijke bijdrage.

Bevindingen bij jaarverslag 2024 en subsidieaanvraag 2026 van Poppodium De Spot

Vooraf

De Adviescommissie Subsidies Kunst & Cultuur beoordeelt voor een groot aantal subsidieaanvragen 2026 van culturele organisaties in Middelburg de artistiek-inhoudelijke criteria 'Oorspronkelijkheid', 'Vakmanschap' en 'Zeggingskracht'.

De gemeente heeft een aanvraag van Poppodium De Spot voorgelegd aan de commissie, met daarbij het jaarverslag van 2024. De aanvraag is niet gedaan in het kader van de 'Subsidieregels Kunst en Cultuur 2023-2026', van waaruit de commissie beoordeelt.

Dit document is dan ook geen beoordeling van de betreffende aanvraag van De Spot voor 2026 op genoemde criteria. De commissie heeft de stukken van Poppodium De Spot wel gelezen 'door de bril van de artistiek-inhoudelijke criteria' en geeft in dit document zijn bevindingen weer.

Zelfstandige culturele organisatie

De Spot is in 2007 begonnen als jongerencultuurpodium onder de vlag van Stichting Welzijn Middelburg (inmiddels Vizita). De Spot gaandeweg steeds meer als poppodium gaan functioneren, waarmee het vooral de laatste tien jaar een enorme vlucht heeft genomen. Het is door het Fonds voor Podiumkunsten als kernpodium erkent en sinds 2017 lid van de Vereniging Nederlandse Poppodia en festivals. De Spot heeft de afgelopen jaren een sterke positie ingenomen binnen Middelburg en breder Zeeland en de nodige bekendheid verworven binnen het Nederlandse poplandschap. Van 5.000 bezoekers per jaar in de beginfase komen er inmiddels zo'n 20.000 bezoekers per jaar.

Tot op heden maakt De Spot onderdeel uit van Vizita, maar gaat nu verzelfstandigen. Ondanks de groei in bezoekersaantallen is de organisatorische omvang van De Spot bij lange na niet evenredig meegegroeid. De komende jaren in het teken zullen staan van organisatorische versterking. De commissie leest in de subsidieaanvraag duidelijk dat De Spot hier ook tijd en ruimte voor vraagt. De formatie moet op orde worden gebracht, evenals de bestuurlijke capaciteit, maar ook de netwerkpositie.

Met bovenstaande samenvatting van de ontwikkeling sinds 2007 is ook het criterium 'Oorspronkelijkheid' geduid. De Spot heeft een heel eigen positie ingenomen binnen het Middelburgse cultuurlandschap. De programmering van De Spot bestaat voor 50% uit populair en laagdrempelig aanbod, 30% uit niches en opkomende artiesten, en 20% uit lokale samenwerkingen en nachtcultuur.

Naast de programmering in 'eigen huis' heeft De Spot zich afgelopen jaren ook ingezet voor programmering van de Abdij Zomeravonden (sinds 2025 zelfstandig; daarvoor in opdracht van het Zeeland Nazomer Festival). De adviescommissie heeft daar grote waardering voor.

Samenwerking

Die lokale samenwerkingen betreffen onder meer Poppaanzee, University College Roosevelt, Hogeschool Zeeland en betrokken muzikanten en organisatoren uit de regio. Denk bij dit laatste aan de Kickstart voor jonge muzikanten, Open Mic-avonden, jamsessies en thematische concertavonden met lokale muzikanten zoals Songs from the Heart en MusicBox. Uit het document voor de subsidieaanvraag blijkt niet altijd even duidelijk waaruit de rol van De Spot hierbij bestaat: programmeur of facilitator. Een globale inschatting op basis planningsoverzicht van 130 activiteiten en bijna 27.000 te verwachten bezoekers in 2026 vermoedt de commissie dat zeker 80% eigen inzet / programmering betreft. Met voorgaande zijn zowel het vakmanschap als de zeggingskracht van De Spot benadrukt.

Het spreekt de commissie zeer aan wat De Spot aangeeft in de subsidieaanvraag:

"Als er aanbod voorbij komt wat beter tot zijn recht komt op een andere locatie in de stad, zoals de Oostkerk, Zeeuwse Concertzaal of andere plekken dan zoeken we die samenwerking graag op. Tegelijkertijd is het ook van belang dat we elkaar niet in de weg zitten qua programmering. Helderheid van rollen, bestemming en afstemming hierin essentieel. Op dit moment is deze programmering 'buitenshuis' onderhevig aan toevallig aanbod. De Spot wil hier een meer structurele rol innemen wat strookt met onze ambities zowel artistiek als organisatorische capaciteiten."

Naast de lokale samenwerking/afstemming profileert De Spot zich ook in samenwerking op Zeeuwse schaal, zoals met 't Beest in Goes, onder meer ten behoeve van een Zeeuws pop-ecosysteem.

Missie, ambitie en marketing

De subsidieaanvraag geeft heldere inzichten in de missie, ambitie en marketing van De Spot. Popmuziek heeft een brede definitie en De Spot is dé locatie voor popmuziek in de breedste zin van het woord voor Middelburg en omgeving. Er zijn duidelijke programmalijnen, stevige samenwerkingen, oog voor talentontwikkeling & broedplaats en een doelgroepgerichte marketingstrategie. De keuze voor het Culturele Doelgroepenmodel van Rotterdam Festivals wordt helder uiteengezet. Dat vraagt om een uitbreiding van de organisatie. Begrijpelijk, maar een beoordeling van de onderbouwing daarvoor valt buiten de scope van deze commissie.

Al met al is de adviescommissie wel positief over de aanvraag van De Spot, die goed zou kunnen aansluiten bij de 'Subsidieregels Kunst en Cultuur 2023-2026'.